

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **T. S.**, zastoupen Mgr. Václavem Voříškem, advokátem, se sídlem Ledčická 649/15, Praha 8, proti žalovanému: **Městský úřad Jeseník**, se sídlem Masarykovo náměstí 1/167, Jeseník, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 19. 6. 2019, č. j. 65 A 28/2019 - 16,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce domáhá zrušení usnesení Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 19. 6. 2019, č. j. 65 A 28/2019 - 16 (dále „napadené usnesení“), jímž krajský soud odmítl žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, který spočíval v doručení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2018, č. j. MJ/63812/2018/ODSH/Sta do datové schránky zmocněnce žalobce, Ing. M. J., bez vyznačení v datové zprávě, že je zásilka určena do vlastních rukou, v důsledku čehož se rozhodnutí dostalo do dispozice paní L. Ř.

[2] V žalobě ze dne 31. 5. 2019 žalobce uvedl, že byl svým zmocněncem v řízení o přestupku, tj. Ing. M. J., dne 7. 5. 2019 vyrozuměn o tom, že žalovaný dne 4. 12. 2018 zaslal do datové schránky zmocněnce své rozhodnutí ze dne 29. 11. 2018, č. j. MJ/63812/2018/ODSH/Sta (dále „rozhodnutí prvního stupně“ nebo „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byl žalobce uznán vinným z přestupku dle zákona o silničním provozu. Toto rozhodnutí prvního stupně bylo do datové schránky zmocněnce dodáno dne 29. 11. 2018 a doručeno bylo dle doručenký dne 4. 12. 2018, kdy se do datové schránky přihlásila pověřená osoba, paní L. Ř.. Paní Ř. však neměla oprávnění číst zprávy určené do vlastních rukou, mezi které podle zákona patří i rozhodnutí o přestupku. Rozhodnutí prvního stupně se tak dostalo do dispozice paní Ř. neoprávněně, čímž byla porušena žalobcova práva. Navrhoval proto, aby soud určil, že výše popsany způsob doručení prvostupňového rozhodnutí byl nezákonný.

[3] V **napadeném usnesení** krajský soud uvedl, že žaloba je opožděná. Poukázal na to, že samotný žalobce přiznal, že se jeho zmocněnec do datové schránky přihlásil dne 5. 12. 2018. Za stěžejní pro posouzení včasnosti předmětné žaloby soud určil okamžik, kdy se o skutkových okolnostech zakládajících tvrzený zásah dozvěděl Ing. J. jakožto zmocněnec žalobce v předmětném přestupkovém řízení, v němž došlo k tvrzenému vadnému doručování, neboť právě Ing. J. byl zmocněn k přijímání písemností určených žalobci a do jeho datové schránky bylo prvostupňové rozhodnutí doručováno. Okamžikem doručení písemnosti zmocněnci účastníka se má z povahy institutu zastoupení na základě plné moci za to, že se o této písemnosti dozvěděl i zastoupený; stejně je nutné nahlížet i na okolnosti samotného doručování, které by mohly mít vliv na práva a povinnosti zastoupeného. Zmocněnec žalobce se o postupu žalovaného dozvěděl již dne 5. 12. 2018, kdy se přihlásil osobně do své datové schránky; od tohoto okamžiku běžela žalobci lhůta pro podání zásahové žaloby. Subjektivní lhůta pro podání zásahové žaloby tak žalobci uplynula dne 5. 2. 2019. Skutečnost, kdy dle tvrzení žalobce Ing. J. tyto okolnosti fakticky žalobci sdělil, je irelevantní. Proto žalobu odmítl pro opožděnost.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému usnesení **kasační stížnost** ze dne 17. 7. 2019. V jejím doplnění ze dne 27. 8. 2019 uvedl, že napadené usnesení bylo vydáno v rozporu se zákazem překvapivých rozhodnutí, neboť soud, pokud chtěl konstatovat opožděnost žaloby, měl o této skutečnosti vyrozumět žalobce, aby mu tak umožnil na toto reagovat. K vlastnímu posouzení včasnosti žaloby uvedl, že pro běh subjektivní lhůty je důležité, kdy se o předmětném zásahu dověděla dotčená osoba. Lhůta k podání zásahové žaloby neběží od doručení určité písemnosti, ale od okamžiku, kdy se dotčená osoba osobně o nezákonném zásahu dozví. Zmocněnec žalobce přitom sám nemusí vědět, zda žalobce považuje pochybení žalovaného při doručování za nezákonný zásah. Předmětný zmocněnec nadto nebyl zmocněn pro účely ochrany žalobce před nezákonnými zásahy žalovaného, ale plná moc se vztahovala toliko na řízení o přestupku. Pokud zmocněnec nebyl zmocněn ve věci nezákonného zásahu, jeho údajná vědomost nemohla mít za následek počátek lhůty k podání zásahové žaloby. Zmocněnec žalobce nadto s ohledem na svou nezkušenost se správním soudnictvím nemusel rozpoznat všechny

pokračování

okolnosti důležité pro podání žaloby. O tom, že bylo rozhodnutí doručeno neoprávněné osobě, byl žalobce informován pouze v souvislosti se zamítnutím odvolání jako opožděného. Byl to však teprve žalobcův advokát, kdo žalobce upozornil na to, že se jedná o nezákonný zásah.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána včas, osobou oprávněnou, jež splňuje podmínky ustanovení § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dál jen „s. ř. s.“), a je proti napadenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatele v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

[8] Stěžovatel ve své kasační stížnosti důvod jejího podání nepodřadil pod žádné ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Pokud však stěžovatel kasační stížností napadá rozhodnutí o odmítnutí žaloby, z povahy věci pro něj přichází v úvahu kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 7/2004 - 47 ze dne 18. 3. 2004). Naplnění tohoto důvodu přitom může založit i to, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 6 As 2/2015 - 128 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98.

[9] Nejvyšší správní soud ale je v takovém případě v řízení o kasační stížnosti oprávněn zkoumat pouze to, zda krajský soud správně posoudil podmínky pro odmítnutí žaloby, nemůže se však již zabývat námitkami týkajícími se „merita věci“, tedy toho, zda byla žaloba důvodná (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 24/2004 - 49; ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98; či ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65).

[10] Nejvyšší správní soud především poznamenává, že na rozdíl od stěžovatele nemá za to, že by v projednávané věci došlo ze strany krajského soudu k porušení zákazu překvapivých rozhodnutí. Krajský soud předmětnou žalobu neodmítl na základě skutečností, které by stěžovateli nebyly známy, resp. nerozhodoval na základě skutečností, které nejsou v řízení postaveny jednoznačně – viz stěžovatelem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2019, č. j. 1 As 382/2018 - 39 a tam uvedené judikatura Nejvyššího správního soudu. Krajský soud nevycházel ze skutečností, které by mu sdělil žalovaný nebo které by zjistil až z obsahu příslušného správního spisu, aniž by tyto skutečnosti sdělil předtím účastníkům řízení (zejm. stěžovateli). V projednávané věci naopak vycházel ze skutečností, které uvedl sám stěžovatel ve své žalobě. Tyto skutečnosti,

které z povahy věci musejí být stěžovateli známe, neboť je on sám krajskému soudu sdělil, soud pouze jinak právně vyhodnotil s ohledem na příslušnou právní úpravu. Nejvyšší správní soud tak má za to, že postup a závěry krajského soudu tak nemohou pro stěžovatele představovat nepřipustné překvapivé rozhodnutí.

[11] K otázce samotné včasnosti předmětné žaloby Nejvyšší správní soud uvádí, že plně souhlasí se závěry krajského soudu stran opožděnosti předmětné zásahové žaloby. Pokud totiž bylo prvostupňové rozhodnutí doručováno zmocněnci stěžovatele, má toto doručení účinky i ve vztahu ke stěžovateli jako příslušnému zmocniteli. Jinými slovy tedy nemůže platit, že účinky doručení zmocněnci účastníka řízení se odvíjí od toho, jestli toto doručení vyhodnotí následně zmocnitel (zde stěžovatel) za řádné či nikoli. Pokud tedy stěžovatel měl v předmětném správním řízení zástupce, bylo tomuto zástupci doručováno v souladu s ustanovením § 34 odst. 2 správního řádu. Jestliže citované ustanovení správního řádu výslovně stanoví, že v případě nadbytečného doručení rovněž zastoupenému toto zásadně (nestanoví-li zákon jinak) nemá účinky na běh lhůt, a jestliže ustanovení § 34 odst. 1 správního řádu normuje, že z úkonů zástupce vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému, je na místě dovodit, že doručení zástupci (byť dle tvrzení stěžovatele vadně) má přímý dopad i do právní sféry stěžovatele, tj. že doručením zástupci se dostalo „toto doručení“ do právní sféry stěžovatele a jeho vědomosti se všemi důsledky s tím spojenými. Tedy i včetně případného počátku běhu lhůt k brojení proti takovému doručení, a to i cestou podání zásahové žaloby dle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s.

[12] V opačném případě by se v rozporu s právní úpravou doručování dle správního řádu ve vztahu k běhu lhůt pro příslušnou obranu *de facto* sistoval smysl a účinek zastupování, resp. zastupování by mělo vliv či účinky pouze ve vztahu k těm úkonům, vůči nimž by je účastník řízení následně uznal, resp. vůči nimž by se účastník řízení nedovolával porušení svých procesních práv, což by vedlo v rozporu se smyslem lhůt k naprosté právní entropii. Nejvyšší správní soud tak má za to, že pokud žalovaný doručoval písemnost (zde prvostupňové rozhodnutí) stěžovateli prostřednictvím jeho zástupce (bez ohledu na to, zda konkrétní způsob doručování byl správný či nikoli), doručení zástupci představovalo okamžik, kdy se doručovaná písemnost dostala do právní sféry (vědomí) zastoupeného (stěžovatele), tudíž od tohoto okamžiku běžela zastoupenému příslušná lhůta pro podání na obranu proti takovému postupu správního orgánu, ať už v dalších postupech před správními orgány, nebo v řízeních před správními soudy.

[13] Pokud se stěžovatel dovolává judikatury Nejvyššího správního soudu stran běhu lhůty dle ustanovení § 84 s. ř. s., pak je nutné uvést, že ta hovoří o tom, že subjektivní lhůta pro podání zásahové žaloby počne běžet tak, že *„za počátek subjektivní lhůty je nutno označit okamžik, kdy se do sféry žalobce dostanou takové informace, na jejichž základě mohl seznat, v čem jednání veřejné správy, jež má být nezákonným zásahem, spočívá a že je zaměřeno proti němu.“* (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 1 Afs 58/2017 – 42). Hovoří tedy o tom, že se informace o existenci údajného zásahu dostane do sféry žalobce, nikoli o tom, že se musí dostat přímo k žalobci. Za sféru žalobce je přitom možné označit to, že se příslušná informace dostane k osobě zmocněné jednat vůči správnímu orgánu, tj. k osobě, z jejíhož jednání vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému.

pokračování

[14] Odkaz stěžovatele na to, že jej v projednávané věci informoval až jeho advokát o tom, že předmětný postup žalovaného představuje nezákonný zásah, na věci ničeho nemění, neboť není důležité, kdy žalobce na základě svého vlastního právní posouzení věci dospěl k závěru, že zásah správního orgánu je nezákonný – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 5 Aps 5/2010 – 293.

[15] Výše citované judikatura Nejvyššího správního soudu tak vylučuje použití závěrů obsažených ve stěžovatelem citovaném rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 1 Cz 32/92, které se nadto týkalo soukromoprávní otázky.

[16] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji zamítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení; žalovaný, který měl ve věci úspěch, žádné náklady nad rámec běžné správní činnosti nevynaložil, proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 - 47).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. října 2019

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu